

Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831)

* chce myslet základ bytí jako pra-souzení (Ur-teilen)

* Fenomenologie ducha – věda o zkušenosti vědomí – zkušenost, kterou činí vědomí se sebou samým – zjevování ducha samotného

* dějiny jako přicházení světového rozumu k sobě samotnému, skrze vývoj přírody a lidské kultury, náboženství a filosofie

* substance není v sobě spočívající jednotu, ale je zároveň subjektem, pojmem, který získává svůj obsah vnitřním rozvíjením svých momentů

* „Filosofování bez systému nemůže být ničím vědeckým; kromě toho, že takové filosofování pro sebe vyjadřuje spíše subjektivní způsob myšlení, je obsahově nahodilé. Nějaký obsah je opodstatněn jen jako moment celku; mimo celek je nezdůvodněným předpokladem nebo subjektivní jistotou.“ (Hegel: Logika)

* Dění (Werden): „Bytí, jež zůstává v ničem u sebe, je děním.“

* podstata není pro Hegela něčím odděleným od jevu, ale jeví se v jevu samotném, zprostředkuje se skrze jev se sebou samou

* „Co je rozumné, je skutečné,
a co je skutečné, je rozumné.“ (*Filosofie práva*)

* práce jako sebetvoření člověka, zatímco zvíře má svou podstatu danu předem

* „Kdo myslí abstraktně? Nevzdělaný člověk, nikoliv vzdělaný.“ – vzdělání jako schopnost skrze rozum obsáhnout pohyb totality, do které všechno jednotlivé patří jako její moment a z níž teprve je jednotlivé srozumitelné a pochopitelné

* proti tomu nevzdělání a příliš specializování nejsou schopni vystoupit z jednotlivého oboru k obecně